

Аналіз стану водних об'єктів та забезпеченості водними ресурсами в басейнах річок Сіверський Донець, Дніпро і Приазов'я у серпні 2017 р.

За даними Харківського регіонального центру з гідрометеорології у серпні переважала спекотна погода з дефіцитом опадів, особливо протягом першої та другої декад. Внаслідок високих температур повітря (середня місячна температура повітря у регіоні була вищою за норму на 2,5-4,5°C) з дефіцитом опадів. Основна кількість опадів припала на третю декаду і по території регіону розподілилась нерівномірно. Сума опадів за місяць на переважній території регіону коливалась у межах 5-24мм (10-50% місячної норми), місцями у Харківській області випало 34-39мм опадів, що становило 70-75% місячної норми.

На річках басейнів р.Сіверський Донець та Приазов'я продовжувала утримуватись літня межень, спостерігався спад рівнів води, який на кінець місяця у порівнянні з його початком становив 3-42см.

На 31 серпня поточні рівні води на переважній кількості річок регіону були нижчими на 10-65 см, або дуже близькими до середньобогаторічних значень для даного місяця.

На водних об'єктах заростання на кінець місяця становило 20-70% ширини русел, а подекуди досягало 80-100%.

Середньомісячна водність річок регіону у серпні становила (у відношенні до місячної норми) 50-90%.

Маловоддя (середня витрата води менше 20% місячної норми) відмічалось на р.Уди біля смт. Пересічне (13% норми) у Харківській області, р.Сухий Торець (17% норми) у Донецькій області. На р.Лопань та р.Берда середньомісячна водність наблизилась до критеріїв маловоддя і становить 22-24% місячної норми.

Об'єм стоку та витрати по основних водпостах р. Сіверський Донець у серпні 2017 року

Харківська область:

р. Сіверський Донець

- в/п Огірцеве (кордон РФ та Харківської області, 944 км) - об'єм притоку склав 12,3млн.м³ середніми витратами 4,6 м³/с, з них 5,8 млн.м³ об'єм скиду з вище розташованого Белгородського водосховища (Російська Федерація), що склало 47% від загального притоку. **За останні 11 років водність, наблизена по водності до 2009 з об'ємом стоку 12,2 млн.м³ з середніми витратами 4,6 м³/с.** Протягом місяця витрати коливались від 4,4 до 4,8м³/с.

- в/п Печеніги (941 км) - об'єм притоку склав 14,2 млн.м³ (50% місячної норми) з середніми витратами 5,3 м³/с.

Протягом місяця витрати коливались від 5,1 до 6,0м³/с. **За останні 11 років водність, наблизена по водності до 2010 з об'ємом стоку 13,9 млн.м³ з середніми витратами 5,2 м³/с.**

- **гребля Печенізького водосховища (874 км)** - Об'єм скиду склав 29,5 млн.м³, скид здійснювався середніми витратами 11 м³/с. Протягом місяця скид з водосховища без змін.

Забір на м. Харків (КВ "ДОНЕЦЬ" ОП КП "Харківводоканал", смт. Кочеток забір з р. Сіверський Донець) склав 13,45 млн.м³, (середньодобові витрати – 5,0м³/с).

- *в/п Ізюм (602 км)* - Об'єм стоку склав 47,0 млн.м³ (64% місячної норми) з середніми витратами 17,6 м³/с. *За останні 11 років водність по даному водосту була мінімальною.* Протягом місяця витрати коливались від 17,5 до 17,8 м³/с.

р. Оскіл (580 км)

- *в/п Куп'янськ (121 км)* - Об'єм притоку склав 41,8 млн.м³ (96% місячної норми), з нього об'єм скиду з Старооскільського водосховища (Російська Федерація) склав 5,1 млн.м³ або 12 %.

Середні витрати 15,6 м³/с, коливались протягом місяця від 13,2 до 18 м³/с. *За останні 11 років водність, наближена по водності до 2008 з об'ємом стоку 43,6 млн.м³ з середніми витратами 16,3 м³/с.*

- *гребля Червонооскільського водосховища (12 км)* - об'єм скиду склав 51,1млн.м³, скид здійснювався середніми витратами 19,1 м³/с. З метою підтримання водності р. Сіверський Донець в межах Донецької та Луганської областей, за погодженням з Сіверсько-Донецьким БУВР, 15.08.2017 КП «Компанія «Вода Донбасу» збільшено скид з Червонооскільського водосховища з 18 до 20 м³/с.

Об'єм забору в канал Сіверський Донець Донбас склав 46,1 млн.м³ (середніми витратами 17,2 м³/с), решта – 5,0 млн.м³ для потреб Луганської області.

- *в/п Яремівка (кордон Харківської та Донецької областей, 573 км)* - об'єм стоку склав 130,7 млн.м³ середніми витратами 48,8 м³/с, з яких скиди з Червонооскільського водосховища склали 39% (51,1 млн.м³). Протягом місяця витрати коливались від 48,5 до 50,0 м³/с. *Наближеним до мінімального по водності 2012 року з об'ємом стоку 126,7 млн.м³ та середніми витратами 47,3 м³/с.*

Донецька область:

р. Сіверський Донець

- в/п Райгородська гребля (522 км) – об'єм скидів на нижче розташовану ділянку для підтримання водності в Донецькій і Луганській областях (після забору в канал Сіверський Донець – Донбас в об'ємі 46,1 млн.м³, середніми витратами 17,2 м³/с) склав 65,2 млн.м³ середніми витратами – 24,3м³/с при екологічних 22м³/с. Протягом місяця витрати коливались від 21,8 до 28,7м³/с.

- в/п Райстародубівка (кордон Донецької і Луганської областей, 510 км) - об'єм стоку склав 74,0 млн.м³ середніми витратами 27,6 м³/с за рахунок скидів через Райгородську греблю та стоку р. Казенний Торець. Протягом місяця витрати коливались від 23,5 до 34,5 м³/с.

р. Казенний Торець (518 км)

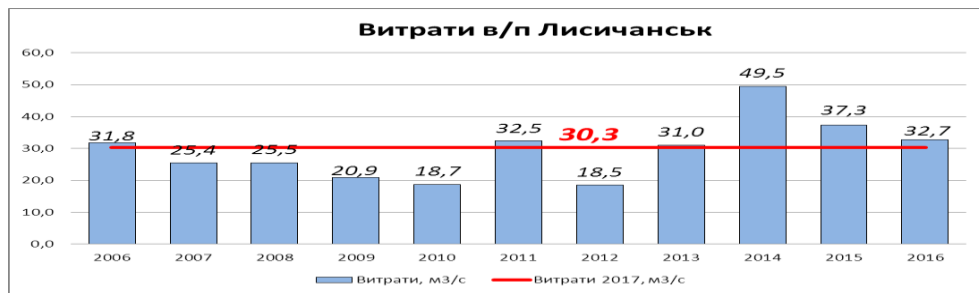
- в/п Слов'янськ (21км) - об'єм стоку склав 6,5млн.м³ середніми витратами 2,4 м³/с. Протягом місяця витрати коливались від 0,23 м³/с до 4,12 м³/с. *За останні 11 років водність по даному водпосту була наближеною до 2016 року з об'ємом стоку 7,9 млн. м³ та середніми витратами 2,9 м³/с.*

Луганська область:

р. Сіверський Донець

- в/п Лисичанськ (430 км) - об'єм стоку склав 81,2 млн.м³ середніми витратами 27,5 м³/с. Протягом місяця витрати коливались від 21,5 до 37 м³/с. *За останні 11 років роком аналогом по водності є 2013 рік з об'ємом стоку 83,1 млн.м³ середніми витратами 31,0 м³/с.*

Висновок:

Водність р. Сіверський Донець в Харківській області в серпні по в/п Печенізи 90 %, по в/п Ізюм за рахунок місцевого стоку - до 75 % забезпеченості та в/п Куп'янськ до 50 % забезпеченості.

Використання водосховищ комплексного призначення басейну Сіверського Дінця, річок Приазов'я та Дніпра за серпень 2017 р.

Аналіз роботи водосховищ проведено по 8 основних водосховищах, в яких акумулюється основний ресурс в басейнах річок Сіверського Дінця, Приазов'я та Дніпра для забезпечення потреб населення та галузей економіки регіону, а також такі, що знаходяться в каскадах та е транскордонними.

У зв'язку зі змінами підконтрольних територій в Донецькій і Луганській областях з II півріччя 2014 року встановлення режимів роботи водосховищ в зоні діяльності басейнового управління забезпечується по 28 водосховища, загальним об'ємом – 1724,7,1 млн.м³ (91%), з яких 16 водосховищ в Харківській області загальним об'ємом – 1353,4млн.м³ (90%), 12 водосховищ в Донецькій області загальним об'ємом – 437,7 млн.м³ (74%).

Харківська область:

По басейну р. Сіверський Донець :

Печенізьке водосховище (питне водопостачання, риборозведення, зрошення та рекреація) – НПР- 383 млн.м³ (р. Сіверський Донець, 874 км):

Наповнення водосховища на кінець серпня склало – 320 млн.м³ (83,6% від НПР).

Об'єм притоку склав 14,2 млн.м³. Об'єм скиду склав 29,6 млн.м³, середніми витратами 11м³/с.

Забір на м. Харків (КВ "ДОНЕЦЬ" ОП КП "Харківводоканал", смт. Кочеток забір з р. Сіверський Донець) склав 13,45 млн.м³, (середньодобові витрати – 5,0м³/с).

За серпень об'єм наповнення водосховища зменшилось на 26 млн.м³.

Згідно диспетчерського графіку роботи водосховище знаходиться в зоні підвищеної водовіддачі.

Червонооскільське водосховище (питне водопостачання, риборозведення, зрошення та рекреація) – НПР- 435,1 млн.м³ (р. Оскол, 12 км):

Наповнення водосховища на кінець серпня склало 351,5 млн.м³ (80,8% від НПР). Об'єм притоку склав 41,8 млн.м³.

Об'єм скиду склав 51,1млн.м³, скид здійснювався середніми витратами 19,1 м³/с. З метою підтримання водності р. Сіверський Донець в межах Донецької та Луганської областей, за погодженням з Сіверсько-Донецьким БУВР, 15.08.2017 КП «Компанія «Вода Донбасу» збільшено скид з Червонооскільського водосховища з 18 до 20 м³/с.

Об'єм забору в канал Сіверський Донець Донбас склав 46,1 млн.м³ (середніми витратами 17,2 м³/с), решта – 5,0 млн.м³ для потреб Луганської області.

За серпень об'єм наповнення водосховища зменшився на 37,6 млн.м³.

Згідно диспетчерського графіку роботи водосховище знаходиться в зоні підвищеної водовіддачі.

Краснопавлівське водосховище (питне водопостачання, зрошення) – НПР – 410 млн.м³.

Наповнення – 170,79млн. м³, за місяць зменшилося на 7,7 млн. м³. За місяць забрано води на м. Харків 4,7 млн. м³ (середньодобові витрати - 1,76 м³/с).

**По басейну Сіверський Донець
Донецька область:**

Вуглегірське водосховище (технічне водопостачання) – НПП-162млн.м³ (р.Лугань, 182км):

На кінець серпня об'єм водосховища склав 146,1 млн.м³ 90,0% при скиді в нижній б'єф 0,05 м³/с. Скиди впродовж місяця здійснювались без змін на рівні санітарних з метою сталого водопостачання водокористувачів протягом літньої межени.

Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 0,13 млн.м³.

За серпень водосховище спрацьоване на 1,8 млн.м³.

Миронівське водосховище (технічне водопостачання) – НПП-20,5млн.м³ (р.Лугань, 172км):

На кінець серпня об'єм водосховища склав 17,92 млн.м³ – 87,4% при скиді в нижній б'єф 0,06 м³/с. Скиди впродовж місяця здійснювались без змін на рівні санітарних з метою сталого водопостачання водокористувачів протягом літньої межени.

Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 0,16 млн.м³.

За серпень водосховище спрацьоване на 1,54 млн.м³.

Об'єм наповнення водосховища найбільший за останні 8 років.

Згідно диспетчерського графіку роботи водосховище знаходиться в зоні підвищеної водовіддачі.

По басейну річок Приазов'я:

КП „Компанія „Вода Донбасу”:

Павлопільське водосховище (технічне водопостачання, зрошення, риборозведення) – НПП – 64,2 млн.м³ (р. Кальміус, 45 км):

На кінець серпня об'єм водосховища склав 51,1 млн.м³ – 79,5% при скиді в нижній б'єф 4м³/с. Скиди здійснювались в межах 4 м³/с для забезпечення достатньої водності в місцях нижче розташованих водозаборів підприємств водокористувачів з передбаченим постійним скидом (з урахуванням санітарного скиду 0,5 м³/с) не менше ніж 4 м³/с.

Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 10,7 млн.м³.

За серпень водосховище спрацьовано на 5,0 млн.м³.

Згідно диспетчерського графіку роботи водосховище знаходиться в зоні підвищеної водовіддачі.

Старо-Кримське водосховище (питне водопостачання, зрошення) – НПП-41,00 млн.м³, (р.Кальчик, 23 км):

На кінець серпня об'єм водосховища склав 31,8 млн.м³ – 79,3% при скиді в нижній б'єф 0,1м³/с. Скиди впродовж липня здійснювались в межах екологічних.

Забір води на м. Маріуполь склав 3,05 млн.м³. Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 0,3 млн.м³.

За серпень водосховище спрацьоване 4,0 млн.м³.

Згідно диспетчерського графіку роботи водосховище знаходиться в зоні гарантованої водовіддачі.

Басейн р. Дніпро

ВП «Курахівська ТЕС» ДТЕК «Східенерго»:

Курахівське водосховище (технічне водопостачання) – НПП – 62,5 млн.м³ (р. Вовча, 276 км):

На кінець серпня об'єм водосховища склав 54,1 млн.м³ – 86,6%, при скиді в нижній б'єф 0,01м³/с. Протягом серпня скиди здійснювались на рівні санітарних витрат з метою підтримання з акумульованих запасів. Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 0,03млн.м³.

За серпень водосховище спрацьоване 5,9 млн.м³.

Луганська область

На підконтрольній території в зоні діяльності басейнового управління водосховищ комплексного призначення, які використовуються для забезпечення потреб населення та галузей економіки та регулюють річковий стік, відсутні.

Висновок:

Основні водосховища в межах Харківської та Донецької областей (за наявних даних), які регулюють річковий стік в басейнах річок Сіверський Донець, Дніпро та Приазов'я, працювали у відповідності з Правилами експлуатації, рекомендаціями Міжвідомчої комісії

(від 08.06.2017 року) в межах затверджених Держводагентством режимів роботи водосховищ і водогосподарських систем басейнів річок Сіверського Дінця, Дніпра та Приазов'я на літньо-осінню межень 2017 року.

Протягом серпня в умовах дефіциту опадів та високих температур повітря - забезпечення водними ресурсами всіх споживачів в межах заявлених лімітів було можливо виключно за рахунок прийняття ефективних управлінських рішень і раціонального розподілу акумульованого в водосховищах стоку.

По основним руслорегулюючим водосховищам:

- за рекомендаціями Сіверсько-Донецького БУВР скиди з Печенізького водосховища, для підтримки водності в р. Сіверський Донець в межах Харківської області з урахуванням потреб нижчих руслових водозаборів, зокрема основних Зміївська ТЕС і «Шебелінкагазвидобування» були встановлені на рівні 11 м³/с;

- скиди з Краснооскольського водосховища було збільшено з 15.08.2017 до 20 м³/с в зв'язку зі збільшенням водозабору каналом Сіверський Донець - Донбас, що також дозволило забезпечити попускі через Райгородської греблю не нижче екологічних - 22 м³/с та компенсували забір води Слов'янською ТЕС;

Краснонапівське водосховище, яке є наливним та є одним з головних джерел водозабезпечення населення міста Харкова та інших населених пунктів Харківської області. Протягом серпня місяця водосховище працювало в режимі спрацювання (забрано 4,7 млн. м³)

По водосховищам комплексного призначення по басейнах:

р. Сіверський Донець складає 259 млн.м³ – 79,6% (аналогічний період минулого року – 82,5%). Більш глибоке спрацювання водосховищ в 2017 році пов'язане з високим температурним режимом повітря та подекуди відсутністю опадів.

За місяць сумарний об'єм наповнення водосховищ басейну р. Сіверського Дінця зменшився на 8,9млн. м³.

р. Дніпро – складає 74,5 млн. м³ – 76,8% (аналогічний період минулого року – 76,8%).

В басейні р.Дніпро в наслідок випадіння незначної кількості опадів протягом серпня об'єм наповнення водосховищ вдалось підтримувати на рівні минулого року.

За місяць сумарний об'єм наповнення водосховищ басейну Дніпра зменшився на 7,2 млн.м³.

річки Приазов'я – складає 85,4млн. м³ – 79,4% (аналогічний період минулого року – 83,0%).

В зв'язку з неритмічною роботою Південно – Донбаського водоводу протягом серпня було забрано 3,05 млн.м³ зі Старо-Кримського водосховища проти минулорічного 1,5 млн.м³, що вплинуло на загальний відсоток наповнення по басейну.

За місяць сумарний об'єм наповнення водосховищ басейну річок Приазов'я зменшився на 8,6млн.м³.

Стан водозабезпеченості в районі поверхневих водозаборів

З метою забезпечення своєчасного і дієвого контролю за розвитком водогосподарської ситуації на водних об'єктах в місцях розташування основних поверхневих питних та технічних водозаборів, можливості оцінки умов для їх сталої роботи у маловодні періоди року виділено 28 найбільш великих водозаборів, які потребують особливої уваги, як за значним обсягом води, так і з необхідності підтримання достатніх рівнів води для їх роботи, в т.ч. по басейнах:

р.Сіверський Донець - 18 водозаборів, з них на підпорі (розташовані в водосховищах) – 7;

річок Приазов'я – 9 водозаборів на підпорі

р.Дніпро – 1 водозабір на підпорі.

Впродовж серпня на річках басейнів р. Сіверський Донець та Приазов'я в зв'язку з дефіцитом опадів та внаслідок високих температур повітря спостерігався повільний спад рівнів води. Мінімальний рівень по основним русловим водозаборах спостерігався по водозабору ФГПУ «Шебелінкагазвидобування» на рівні 0,22 м вище мінімальної відмітки сталої їх роботи.

По водозаборах, які знаходяться на водосховищах (в т. ч. питні), відмітки рівнів води були вищими за мінімальні відмітки їх сталої роботи. Мінімальний рівень спостерігався по водозабору Курахівської ТЕС на Курахівському водосховищі та складав 0,7 м вище мінімальної відмітки водозабору.